

Aangenaam ..... Jos van den Heuvel !!

Het VCI-bestuur wil geregeld leden van onze vereniging, die veel ervaring hebben en/of iets te vertellen hebben, interviewen om die informatie aan de andere leden door te geven.

Dit tweede interview met Jos van den Heuvel vond plaats op 11 maart 2014 in Neerkant en werd opgetekend door Jos Römgens en Dennis van der Waals.

Jos, wij willen jou graag interviewen, omdat wij weten dat jij wat imkeren betreft heel veel ervaring hebt. Het lijkt ons zinvol om dit interview in de nieuwsbrief en op de website te publiceren, zodat anderen wellicht nog wat van jou kunnen leren. Jos gaat hiermee akkoord.

Geef jij nog altijd les? Ja ik geef al een jaar of zeven á acht cursus. Dat doe ik sinds een jaar of vier ook in Veldhoven. Zij verzorgen zelf de praktijk onder mijn toezicht. In Deurne doen we de praktijk samen met 2 praktijkassistenten. We werken niet met meer dan 12 leerlingen bij het praktijkgedeelte. Als er meer gegadigden zijn worden de praktijklessen verzorgd door imkers van de vereniging waar zij lid van willen worden. Dit alles onder toezicht en volgens onze richtlijnen. Dus in Deurne geven we de complete cursus en in Veldhoven alleen de theorie en praktijk onder toezicht.

Je bent al lang imker? Nee, pas sinds 1998.

Hoe ben je tot imkeren gekomen? Mijn interesse is opgewekt op een feestje waar een imker z'n bijenverhalen vertelde en toen ging het balletje rollen. Maar mijn vader had vroeger ook bijen, hij was korfimker. Maar hij heeft vanwege de buurman die gestoken was, alles moeten opruimen.

Van wie heb je het geleerd? Ik ben in Deurne op de beginnerscursus geweest, dat was bij een leraar thuis. We waren maar met vier of vijf personen. Gewoon aan de keukentafel een beetje theorie en toen de praktijk in en zo doende zijn we aan het imkeren gegaan. Van iemand kreeg ik een bijenvolkje, maar als je iets krijgt moet je het wel in de gaten houden. Als ik er in gewerkt had brachten de bijen mij helemaal naar huis en een tijdje daarna kwamen ze me zelfs halen. Dat ging dus niet helemaal goed.

Is dat gedrag van die bijen er de oorzaak van geweest dat je aan Carnica's bent begonnen?

Ja, het was gewoon heel simpel: zo ging ik niet imkeren, als ik niet naar m'n bijen kon kijken zonder m'n hoofd helemaal in te pakken. Toen kwam van de vereniging de vraag "kunnen wij niet een beetje met Carnica's gaan werken?". En ja, ik had voldoende tijd. We hebben toen een raskoningin gekocht bij iemand die insemineerde. Die man vertelde daarover van alles en dat vond ik zo interessant dat ik nog eens terug ben gegaan en heb gezegd dat ik ook wel wilde leren insemineren. Hij heeft me toen naar een Belg toegestuurd die ook inseminatietoestellen maakte. Hij heeft me op weg geholpen en na één jaar was ik aan het insemineren.

Imker je alleen of doe je het samen met iemand? Nee ik doe het alleen. Mijn vrouw is allergisch voor steken, ze helpt me wel bij het slingeren. Hier in de buurt zit 1 imker, die al ongeveer 60 jaar imkert, maar zijn manier van imkeren past mij niet. Er zijn nog enkele andere imkers die een paar volken hebben, maar die moeten nog full-time werken, dus meestal weekend-imkers.

Met hoeveel volken imker je? Hier thuis met 20 volken en in totaal met 60. De helft is voornamelijk voor de bestuiving op de blauwe bessen. Er staan ook volken bij een teler van aardbeien onder glas. Verder ga ik van de blauwe bessen naar de acacia en de linden. Niet met al m'n bijen. Ik heb een aanhanger waar 8 kasten op kunnen, die breng ik dan ergens heen en laat het geheel staan. De rest wordt met een andere aanhanger verplaatst en opgesteld.

Zijn er hier veel acacia's? Ja, 15 km hier vandaan. Er was indertijd een groenfonds, waar je aandelen voor acacia's kon kopen, zo'n 10 jaar geleden. Het is een terrein van verschillende ha, dus daar staan heel wat bomen.

Gebruik je alle volken voor de bestuiving? Ja, 's zomers staan hier alleen de volken met raskoninginnen, pleegvolken en de nieuw op te zetten volkjes/afleggers

Wat versta je onder raskoninginnen? P- moeren van een bepaald ras en teeltlijn. Voorheen heb ik veel met de Carnica Troiseck Hoffmann lijn geïmkerd. Maar het gaat mij voornamelijk om de zachtaardigheid en de rest is meegenomen.

Hoe kom je aan raskoninginnen? Ik heb eerst 1 á 2 jaar van dhr Tiessler raskoninginnen betrokken en heb indertijd ook bij hem enkele koninginnen laten insemineren. Nu heb ik iemand gevonden, een Duitser, die zit ook in het Beebreedprogramma, ook varroa tolerance. Dhr Tiessler kon op een gegeven moment geen Hoffmann meer leveren, waarna ik enkele imkers uit het BeeBreedprogramma heb aangeschreven, daar heeft iemand op gereageerd die ook "fokmateriaal" aan BeeBreed levert en daar betrek ik nog steeds de koninginnen van.

Je doet zelf niets meer aan KI? Nee. Vanwege familieomstandigheden heb ik de KI activiteiten, die veel tijd en aandacht vragen, moeten beëindigen.

Je hebt wel een aantal jaren KI toegepast? Ik heb 10 jaar aan KI gedaan.

Mijn uitgangspunt is, je kunt wel KI bedrijven met een Carnica als er maar Carnica voorstaat, maar dat heeft voor mij geen meerwaarde. Kijk, als een eerste divisie club een speler nodig heeft en gaat er een bij de eredivisie kopen, dan geeft dat een meerwaarde. Zo redeneer ik met de Carnica ook: dan moet het een goede koningin zijn - ik had ze altijd van het Beebreedprogramma en dan met 24 punten, de hoogste score, .. maar die kosten ook wel ettelijke centjes. De mensen die dan een KI koningin kwamen halen, ja die riepen er huizen hoog over, geweldig.

2 jaar geleden zat ik de winter al weer plannen te maken voor het volgend jaar en kwam tot de conclusie dat mijn KI koninginnen van Alkmaar tot onder Antwerpen verspreid waren; uitgezonderd hier in de regio, hier was de afzet minimaal. Toentertijd ben ik in eerste instantie begonnen voor mezelf raskoninginnen te insemineren en ik dacht, als ik toch bezig ben dan kan ik net zo goed in de regio voor mensen wat koninginnetjes doen, maar zoals gezegd de afzet was minimaal. Toen dacht ik; wat zal ik mezelf toch druk maken; ik zat van begin april tot eind juni/juli elke dag in de bijen. Zelfs zo veel dat ik een bijenloze zondag had ingesteld.

Je levert dus nu geen P-moeren meer aan mensen maar wel nog ander teeltmateriaal? 3 of 6-ramers, bevruchte F1-tjes, aangebroede doppen en larfjes. Er zijn dan weer mensen die vinden het raar dat ik 1 euro of 0,50 cent voor een aangebroede dop vraag. Soms komt er iemand die vraagt of hij een raam eitjes van een raskoningin bij mij kan komen halen. Dan zijn er bij die het zo mee willen nemen en het gek vinden dat zo'n raam 10 euro kost. Die denken zeker dat de raskoninginnen hier komen aanvliegen of zo? Dat is ongelooflijk.

Ga je voor de bevruchting van de koninginnen ergens heen? Nee ik koop bevruchte koninginnen, maar dat zijn geen geselecteerde BeeBreed koninginnen meer. Het zijn koninginnen die op Spiekeroog zijn bevrucht, dus niet zoals in het verleden helemaal uitgeselecteerd. Destijds werkte ik ook met verschillende Hoffmann-lijnen, maar dat is verleden tijd. Ik probeer wel de Hoffmann -lijn te handhaven

We vinden het heel fijn dat je weer wilt meewerken aan een doppenproject. Dat propageren wij als VCI toch heel erg met name voor mensen die beginnen. Het overlarven is voor een aantal mensen toch een beletsel. Onze ervaring is dat als mensen er echt gevoel voor krijgen ze het vanzelf wel gaan doen. Maar als ik daar op mag inhaken - dat zou ik toch wel hebben gezegd buiten dit interview - het is misschien ook belangrijk dat je kan laten zien hoe simpel het kan zijn om op eigen bijenstand koninginnen te telen. En vooral laten zien aan de vele nieuwe leden die zijn binnengekomen. Dat is -met alle respect- beter dan een algemeen verhaal over een of ander onderwerp (b.v. honing, propolis) op een Algemene Ledenvergadering. Dus gewoon heel simpel op eigen bijenstand. Klein voorbeeldje, je hebt een stukje raat met eitjes van een raskoningin, dat plak je in een raam, slaat er een hoop bijen bij, zet maar weg, klaar. Dan heb je weer een F1 volkje.

Maar dan ga je er wel van uit dat de gemiddelde imker een P-moer heeft en dat heeft hij niet, wel een F1. Ja dat klopt, maar in elke vereniging of buurvereniging is wel iemand die een P-moer heeft. Ik adviseer ook de vereniging, schaf een of twee P-moeren aan, daar kunnen dan alle leden van profiteren.

Wat jij zegt van de algemene onderwerpen op de vergadering: het is best lastig elke keer interessante dingen te bedenken voor een bijeenkomst. Wij hebben dit jaar zelfs een enquête onder de leden gehouden.

Onderwerpen zouden kunnen gaan over koninginnenteelt, hoe om te schakelen naar Carnica-bijen, hoe maak je eenvoudig F-1 afleggers/volkjes voor het volgend jaar, zwermbeheersing tijdens of net voor een dracht etc. etc. Je zou de discussie kunnen aangaan met de leden, kom eens met ideeën, alles is welkom.

Je bent al lid sinds 2005. Op dit moment ben je mentor. Heb je voor de VCI ook nog andere functies gehad? Nee, wel een keer een lezing gegeven.

Je bent gevraagd om bestuurslid te worden. Je zou er over nadenken. Nou, ik heb al genoeg te doen hier. Dat is de reden waarom ik het niet doe.

Maken de leden van de VCI veel gebruik van je hier in de regio? Soms, maar het begint te lopen nu met de nieuwe aanwas van leden in de regio. Maar momenteel meestal diegenen die jij aan mij doorgeeft.

Had je vorig jaar veel dode volken? Vorig jaar of een jaar eerder had ik acht volken op de linden staan en in die omgeving staan heel veel asperges, alles was oranje van de stuifmeel. Alle acht volken zijn gesneuveld en dat wijt ik, maar ik kan het niet hard maken, dat de asperges 1 á 2 maal per week werden gespoten tegen alles wat knaagt en vliegt. Dit jaar heb ik ze eerder van de linden weggehaald en is het goed gegaan.

Hoe zit het met varroa in je volken vorig jaar en dit jaar? Dit jaar ben ik overgegaan naar mierenzuur; voorheen heb ik altijd met API-live-var (thymol) gewerkt. Dat ging in het begin fantastisch goed. Alleen merkte ik de laatste jaren dat ik toch meer problemen met varroa kreeg.

Als je jonge volken maakt, behandel je die dan ook? Ja met oxaalzuur en in de winter ook. Verder ook nog darrenraat snijden, alhoewel ik daar eigenlijk geen voorstander van ben. Wij doden al onze raszuivere darren en degenen die niet zo met koninginnenteelt bezig zijn en geen darrenraat snijden, laten al hun darren maar vliegen, zodat die onze raszuivere koninginnen bevruchten, hetgeen de raszuiverheid niet ten goede komt.

Vorig jaar had je dus meer mijten dan dit jaar? Ja.

Hoe winter je de volken in, wanneer en welk voer gebruik je? Ik heb jaren voerdeeg gebruikt en vorig jaar ben ik op invertsuiker overgegaan omdat ze invertsuiker beter opnemen. Ik probeer voor 1 september klaar te zijn met invoeren en varroabestrijding. Ik winter in op twee bakken, behalve kleinere volken. In het voorjaar zet ik alle volken terug op 1 bak.

We vinden het ook leuk om in je stal de kijken. En daar gaan we... mooie tuin ..., ruimte genoeg, mooie kas, mooie bijenstal (met vloerbedekking). Vogeltjes fluiten naar hartenlust. Niemand heeft hier last van de bijen. Hier kunnen 20 volken staan.

Jos, bedankt voor het interview en we gaan er van uit dat ook de andere leden dit verhaal met belangstelling zullen lezen.

Eerdere interviews: Henk Scholten

nieuwsbrief 43